

“Geld wordt onnodig uitgegeven”

In de watersector wordt geld onnodig uitgegeven. Zo zijn bergbezinkbassins aangelegd terwijl het niet nodig was. De uitgaven hangen samen met het focussen op de normen (chemische parameters) en maatregelen (bijvoorbeeld lamellenfilters bij regenwateruitlaat), terwijl een integrale benadering meer effect sorteert en goedkoper uitvalt. Directeur Hugo Gastkemper van Stichting RIONED presenteerde op 25 juni in Ede tijdens een studiedag over de stadswaterkwaliteit een visie op de waterkwaliteit in de gemeente. Hij maakt zich zorgen over de kansen die gemist worden bij gebrek aan kennis bij zowel gemeenten als waterschappen.

Gastkemper nuanceerde daarbij het belang van water. “Water maakt zich soms erg belangrijk.” De samenhang tussen de watersector en de samenleving is volgens hem zwak. De burger heeft liever meer blauw (politie) op straat dan langs de straat. De directeur van RIONED vindt het van belang - nu de meeste gemeenten aan de basisinspanning voldoen - aan te sluiten bij hetgeen de samenleving wil met water. Daaraan stelt hij drie voorwaarden: er mogen geen overstromingen voorkomen, het open water mag niet giftig zijn en er moet voldoende veilig drinkwater voorhanden zijn. Waterbeheerders in de stad moeten de gewenste toegevoegde waarde van water aan de omgeving bepalen en maatregelen nemen die het gewenste stadswater opleveren. Daarbij rekening houdend met alle emissiebronnen (ook de vervuiling door eenden, honden en bladafval). Gastkemper is er dan voorstander van om óf alle benodigde maatregelen te nemen óf geen. “Half werk is ondoelmatig.” Verwijzend naar het gelijknamige Unierapport stelde hij voor om niet langer water centraal te stellen, maar de stad. Zelfs dagvoorzitter én dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Schieland en de Krimpenerwaard, Hans Oosters, was het met dit laatste eens.

De studiedag die door een enkele tientallen gemeente-ambtenaren en evenzovele waterschapsmedewerkers werd bezocht, begon

met een bijdrage van Jeroen Langeveld (Royal Haskoning) over de relevante bronnen die de waterkwaliteit in gemeenten bepalen. Riolering, voornamelijk in de vorm van riooloverstorten, spelen hierin een belangrijke negatieve rol. Maar ook het voeren van eenden in stadsvijvers, het uitlaten van honden bij openbaar water en bladval bepalen deels de vaak slechte waterkwaliteit van stilstaand water in dorpen en steden. Bij gescheiden rioolstelsels komen minder problemen met ‘groene soep’ in vijvers voor, omdat meer doorspoeling plaatsvindt dan bij een gemengd rioolstelsel. Maar de waterkwaliteitsproblemen in de vijvers hangen ook samen met de diepte ervan en de eventuele doorstroming naar andere watergangen. Hans Aalderink (Arcadis) ging daarop door. Verdieping van stadsvijvers en meer doorspoeling levert het meeste effect op. De emissies naar het oppervlaktewater zullen door afkoppelen van hemelwater weliswaar wat verminderen, maar berging van het water en andere emissiebronnen leveren meer resultaat op. Het nut van natuurvriendelijke oevers op de waterkwaliteit werd door Aalderink betwijfeld. “De nutriëntgehalten in kleine vijvers met stilstaand water zullen altijd hoog blijven.” Hij kwam tot de conclusie dat het verbeteren van de waterkwaliteit nauwelijks mogelijk is door rioeringsmaatregelen. Aalderink verwees naar de Groote Wielen in ‘s-Hertogenbosch, waar een moeraszone en helofytenfilter is aangelegd naast grote waterpartijen (zie H₂O nr. 6 van 20 maart jl.). Daar is de waterkwaliteit goed.

Hij concludeerde dat niet alleen vanuit de belasting van waterpartijen geredeneerd moet worden, maar vooral vanuit de effecten van maatregelen. Langeveld betoogde dat veel generiek beleid voorbijgaat aan het schaalniveau en specifieke lokale problemen met de waterkwaliteit.

Of de destijds afgesproken basisinspanning wel de meest effectieve maatregel was om de waterkwaliteit te verbeteren, is nog steeds de vraag. Dat de ene gemeente wel maatregelen nam en de andere gemeente niet en daarvoor tot op heden niet gestraft wordt, blijft een hard gelag voor diegenen die wel actie ondernamen en daaraan (veel) geld besteedden, zo werd door menigeen in Ede verwoord.

Stichting RIONED is geen voorstander van het verplichten tot afkoppelen. Uit het openingsartikel ‘Gemeenten moeten afkoppelen verplicht stellen’ van de vorige uitgave van H₂O kon dit eventueel gelezen worden. Volgens RIONED kan afkoppelen onmiskenbaar voordelen hebben voor vermindering van overstortingen, het beperken van wateroverlast en verlaging van de afvoer naar de zuivering. Afkoppelen vindt Stichting RIONED wenselijk als de juiste omstandigheden aanwezig zijn, zoals voldoende berging in grond en oppervlaktewater, voldoende capaciteit om zeer zware buien te verwerken, goed beheer waaronder controle op foutaansluitingen en beperkte extra kosten ten opzichte van gemengde riolering. Maar tot afkoppelen moet op doordachte wijze worden besloten en het moet goed worden uitgevoerd. Een verplichting aan gemeenten draagt daaraan niet bij, aldus RIONED.

De VNG komt binnenkort met een modelverordening waarbij een gemeente - als die kiest om af te koppelen - perceelseigenaren kan verplichten om (delen van) het particulier terrein eveneens af te koppelen. De plicht moet doelmatig zijn en dus niet tot onevenredige kosten leiden. In de praktijk zal de verordening waarschijnlijk vooral worden ingezet als stok achter de deur. Medewerking van eigenaren moet, aldus Hugo Gastkemper van RIONED, met name worden verkregen door het geven van informatie, huisbezoek of technische, financiële of uitvoeringsondersteuning.

(foto Grontmij).

